Ч. 293 (11.254). Львів, субота 31. грудня 1927. Poestowa opłaty zapłacona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Хуситська екзотика.

Львів, 30. грудня 1927.

В днях 27.—30. ц. м. Львів пережив свою небувалу сензацію Повні три дні столиця нашої країни стояла під знаком хуситської екзотики. На вулицях Львова зявилося кілька десяток маломістечкових рабінів, цадиків й інших служителів грізного й безкомпромісового Єгови зі своїми небуденніми штабами. А довкола них хуситська чернь з усіх усюдів, з усіх гет, з усіх закамарків більших і менших міст. Довгі халати, атласові одяги, лисячі шапки, довгі бороди, кручені клапті волосся на виличах, поважно роблені, аскетично підстроєні обличчя на тлі такої самої товпи, чорної, крикливої, істерично-фанатичної — ось що зворухнуло апатичний Львів. Здавалось, що перед нами воскресло забуте середновіччя або заістнувала наглядна зява якоїсь далекої, відсталої екзотики.

І все те хвилею ринуло до Львова, окупуючи жидівські вулиці і квартали, наповнюючи Львів гамором, боговійним подихом і — спекуляцією в найширшому розумінні того слова.

Десятки цадиків і рабінів, сотні їх прислуги, тисячі їх поклонників, десятки тисяч визнавців. Ціле море чорних, хитрих, переляканих постатей, в яких — як каже польсько-жидівський поет Тувім — „таїться ошадщина віків". Але тепер ті постаті не виявляли найменшого переляку. Навпаки, вони ступали достойно, гордо, самопевно, ласкаво трактуючи представників польської влади. Щож, ласка за ласку!

Звичайний глядач цеї чорної маскаради здивується: звідкіля така маса тих екзотичних гостей, що рідко покидають свої садиби і закамарки в геттах? Це питання виясняє нам щирість, з якою один з цадиків — як подає „Хвіля" — сповідався перед одним з 6. жидівських послів: „Явився я тут, бо то мене нічого не коштує, поїзд, їду, помешкання, все дають даремне. Що мені то шкодить, як собі ще раз огляну Львів".

В днях 27.—30. ц. м. відбувся у Львові зїзд галицьких рабінів, на який стягнено навіть белзського „чудотворця" Рокаха, щоби самому зїздові, а головно його постановам надати імперативної поваги серед темних, консервативних, забобонно відсталих жидівсько-хуситських мас. Відбувався той зїзд в кінотеатрі „Паляс" при головній артерії Львова. Десятки кінної і пішої поліції вдержували порядок, оберігаючи цадиків перед безцеремонно-релігійним, засліплено-невважливим напором розфанатизованих, хуситських мас. В кіновій салі дожидав белзського „чудотворця" львівський воєвода Борковський в окруженні урядовців, щоби повитати його в імени влади. Кінотеатральна сценерія, змінчивість ситуацій галасливої юрби, получена з молитовними настроями, пантоміна стримавість рабінів, — все те було обраховане на викликання відповідних настроїв серед безкритичної товпи.

Зїзд рабінів і цадиків, зааранжований саме в розгарі передвиборчих підготувань, мав досить широку програму. Релігійні питання відсталої ортодоксії, справа організації й перестрою жидівських віроісповідних громад, обовязкове святкування суботи, боротьба з жидівськими ліберальними і радикальними елементами, — все те стояло на порядку нарад хаотичного зїзду рабінів. Та головною метою, з якої приводу зааранжовано зїзд рабінів і цадиків, була справа виборів і постава до них тих жидівських мас, які стоять виключно під впливом кагалів, під впливом ортодоксійних рабінів і цадиків.

Ще недавно цадики стримувалися від вмішування в політичні справи. Поширювано навіть думку, що белзський „чудотворець" є противний політичній організації ортодоксії, бо вона противиться постановам талмуда. Та саме тепер рабіни і цадики вийшли з політичної резерви і постановили взяти провід над темними жидівськими масами не лише в питаннях віроісповідно-ритуальних, але й світських, політичних. Віддячуючись за виявлену їм ласкавість, протекторат й опіку, вони не завели надій аранжерів. Політична комісія рабінатсько-хуситського зїзду винесла таку резолюцію:

> **„Зїзд безоглядно і принціпово відкидає думку приступлення жидів до бльоку національних меншостей, уважаючи такий крок недопустимим і шкідливим".**

Таким чином рабінатський зїзд сповнив поставлене йому домагання, зорієнтував жидівські маси в напрямі, бажаному для вдохновителів зїзду. Чи в повному обемі, — важко відповісти. Без сумніву, бажанням вдохновителів зїзду було, щоби він заявився за підтримкою „урядового бльоку". Під тим оглядом pro foro externo нічого не сказано — так, що галицькі „сепаратистичні" сіоністи (райхівці) можуть бути вдоволені з такого обороту справи. Не знати тільки, як дальше на місцях розвинеться виборча агітація рабінів і цадиків, не знати, чи ця резолюція не є лише вихідною точкою для пізнішого переходу в табор „урядового бльоку". Рабіни і цадики виразно зазначили і проголосили, що „кроком недопустимим і шкідливим" для жидів уважають тільки приступлення до виборчого бльоку з тими християнськими народами, що є в меншости в сучасній Польщі. Це негативно-імперативне твердження є одночасно позитивним, себ-то: що кроком вказаним і корисним є виборче єднання з національною більшістю сучасної Польщі. Але рабіни і цадики, добачуючи користь для єднання жидів з національною більшістю сучасної Польщі, пропустили з уваги один момент, а саме: що вони „репрезентують" майже виключно східно-галицькі хуситські маси, а тут національною більшістю є не ті, перед якими вони складають приземні поклони. Чи добре вчинили рабіни і цадики, так орієнтуючи, а радше здезорієнтовуючи темну жидівську масу, в це небудемо входити. Чи добре зроблять жидівські маси, якщо підуть за вказівками своїх релігійно-політичних керманичів, — на це відповідь дасть нам може й недалека будуччина.

Святочно-чорна екзотика промайнула над Львовом. Тепер її чорні крила розтягнуться над містечками і селами, над брудними заулками і закамарками, перекривленими, миршавими хатинами жидівських бідаків. Залунають виборчі кличі, розпічнеться мобілізація жидівських низів, усіх тих бідних крамарників, полатайків, дрібних торговців, які не лише живуть з українського селянства, але і в своїй безпосередній вірі, в своїй простоті духа складають тяжкий гарач своїм „чудотворцям". Бо ніде релігійні данини не є такі великі, як у жидів.

Але життя не знає „чуд", воно знає лише твердий рахунок. І такий рахунковий народ, як жидівський, повинен всесторонно розглянути, чи той рахунок рабінів і цадиків є рахунком жидівських мас.

На передвиборчому фронті.

Розвал урядового „кресового" бльоку.

Ледви кілька днів минуло, як „кресові" воєводи під проводом львівського воєводи Борковського склеїли одноцілий польський виборчий фронт у Сх. Галичині, а вже щось „псується в данському царстві". Санаційний „Дзєннік Львовскі" з жалем повідомляє про „розбиття польської солідарности народовою демократією". Сталося це на третій з черги конференції зблькованих „кресових" партій у воєводи Борковського в дні 28. ц. м. Урядові й неурядові санатори бажали з польської „кресової" солідарности спекти для себе печеню, приєднуючи лісту польського фронту у Сх. Галичині до державної лісти „Безпартійного Комітету співпраці є урядом". Очевидно, на таку хитру комбінацію не могли погодитися польські реакційно-шовіністичні партії: хадеки, христ.-народові і головно ЗЛН, який єдиний розпоряджає реальною громадянською силою при допомозі „організацій народових".

З огляду на те на третій конференції у львівського воєводи д-р Брила (іменем хадеків) поставив внесення, щоби лісти польського фронту у Сх. Галичині не долучувати до державної лісти „Безпартійного Комітету співпраці з урядом", тільки створити окрему „кресову" державну лісту, яка крім Сх. Галичини обняла би Волинь, Полісся і „загрожену" частину Виленщини.

В імени вшехполяків д-р Опеньський заявився за розривом з держ. лістою „Безпарт. Комітету співпраці з урядом", але створення „кресової" держ. лісти слід відсунути на дальший плян. Під теперішню хвилю важним є вияснити основи співпраці польських партій у Сх. Галичині на виборчий період. В тому напрямку він виставляє такі тези: 1) Консолідація польського виборчого фронту має на меті оборону польськости Сх. Галичини, а тим самим не має характеру ані про- ані антиурядового, 2) ліста польського виб. фронту у Сх. Галичині не може бути долучена до варшавської (проурядової) лісти, 3) назва комітету („Безпартійний Комітет співпраці з урядом") є виключена, бо його партія не має цілей, ідентичних з урядом, 4) спільний виб. фронт мусить обіймати цілу Сх. Галичину, всі під національно-польським оглядом загрожені округи і ніякий округ не може бути зі спільного фронту виключений.

Після тої заяви д-р Опеньський опустив воєвідську конференцію.

До заяви д-ра Брили іменем христ.-народових приєднався Дунін, застерігаючись іще проти поміщення на спільній лісті лівих кандидатів.

Однак оставші на конференції хадеки і христ.-народові не втрималися зі своїми внесеннями. Урядовий погляд побідив. Після того поодинокі партії і групи зголошували свої мандатові претенсії. І так людовці сен. Бойка домагалися 7 мандатів (на першому місці), жиди-асимілятори 2 мандати, Хлопське Стронніцтво 6 мандатів, жиди поляки 2 мандати, разом зголошено претенсії до більше, як 40 мандатів.

Ясно, що неспроможність задоволити ті мандатові апетити спричинить дальші сецесії зі спільного польського виборчого бльоку у Сх. Галичині.

Виборцям під увагу.

Рекламації пропущених на виборчих списках.

В понеділок, дня 2-го січня будуть у всіх виборчих округах, отже й у всіх 100 виборчих районах Львова, **виложені до перегляду списки виборців.** Від тогож дня слід до **дня 15-го січня включно вносити рекламації і спротиви проти непоміщення в списку** особи, яка має право вибирання.

Обводова комісія повинна рекламацію полагодити безпроволочно та на основі свойого рішення **доповнити** список виборців. Коли хто в рекламаційному речинці (отже між 2-им а 15-им січня) не є присутний в місці свойого сталого замешкання (прим. у Львові), тоді може прохати іншу особу, щоби вона **внесла за нього** рекламацію. Колиб предложені рекламуючим докази були неповні, чи неясні, може районова комісія зажадати відповідного їх ним доповнення. Кожний виборець має крім цього право внести рекламацію **проти вписання** на лісту виборців такої особи, **яка не має права вибирати** послів. Районова (обводова) комісія має тоді обовязок **на протязі 24 годин** ту особу, якої право вибирати піддано в сумнів, повідомити про те з поученням, що прислугує їй право, **на протязі 3 днів** від дати доручення їй комісією письма, **не пізніше однак як до 48 днів від дня оголошення виборів,** внести **письменний, або устний (до протоколу) спротив** скріплений доказами. **Проти рішень** районової виборчої комісії **прислугує** відтак непоміщеній у списку особі **право жалоби до окружної** виборчої комісії через властиву районову комісію, **на протязі трьох днів** від дати доручення. Для інших осіб, на протязі трьох днів від дати проголошення комісією рішення

У Львові будуть урядувати всі районові комісії для приймання рекламацій **щоденно від год. 2—6 попол.** Отже обовязком кожного виборця українця є вже **в перших днях** ствердити, чи він сам, його жінка, чи інші члени родини, або його знакомі, що мають вже 21 покінчених літ, поміщені на виборчому списку. При цьому на випадок непоміщення когось у списку комісії, в якої обводі він тепер мешкає, слід такому звертатися до виборчої комісії місця замешкання ним в дні 1. червня 1926 р. тому, що львівське міське статистичне бюро виготовляло остані списки після стану у цьому дні 1-го червня 1926 р.

В якій мові слід українцям-виборцям відноситися до обводових і окружних виборчих комісій? В тій справі обовязують постанови закону з 31-го липня 1924 р. про державну мову і мову урядування державних і самоуправних адміністраційних властей як також виконавчий розпорядок ради міністрів до цього закону з дня 24. вересня 1924 р. На тій основі українські громадяни, замешкалі в воєвідстві львівськім, тернопільськім, станиславівськім, волинськім і поліськім мають право писати письма (рекламації) до районових і окружних комісій **в українській мові.**

Зразки рекламацій, спротивів і жалоб находяться у: „Виборчому Підручнику" Володимира Целевича, який по ціні 50 сот. можна дістати в Народній Канцелярії Національного Обєднання при вул. Костюшка ч. 1 а. II. пов.

СЕКРЕТАРІЯТ
Українського Народнього Виборчого Комітету на місто Львів.

Загальні Збори „Просвіти“.

Дискусія.

Зараз по звіті Ревізійної Комісії приходов до слова містоголова Т-ва д-р І. Брик і заявив, що він ходив в імени президії зборів провірювати, чи є ще якінебудь у-мандатовані делегати на збори перед будинком. На місці ствердив, що між гуртком людей (біля 20), які були перед будинком ні один не був делегатом на збори, ні один не мав не тільки відповідної легітимації для вступу на салю, але й ніякої повновласти. Таким чином усі делегати вже на салі.

В дискусії над звітом перший забирає слово дел. Гринчишин з Потока. Він твердить, що „ліва“ група делегатів покривджена. Вже сам факт скликання зборів не на неділю, а на понеділок був нарочно підготований Виділом, щоби таким чином збільшити число „попів“ на зборах, а зменшити скількість робітників і селян, які в будень мають працю. Неясні для него також справи повновластей. А самі збори скликували крім Головного Виділу також епископи, бо інакше не булоб тут так богато духовенства.

Микола Репин з Гринева говорить про видавництва Т-ва і підкреслює, що за винятком цьогорічного календаря, у всіх них велике убожество. Зовсім нема у виданнях книжок, які давалиб клясово-політичне усвідомлювання масам. Виділ боїться політики, але клясове освідомлювання не є політикою. Філія „Просвіти“ в Бібрці ухвалила на своїх зборах під проводом о. Міхура звернутися до Головного Виділу з побажанням, щоби він приступив до видавання книжок з клясово-політичним змістом і щоби члени Т-ва діставали у відплату за вкладки якесь періодичне видавництво „Просвіти“. Голова М. Галущинський дає вияснення; твердить, що „Просвіта“ не покликана до поширювання клясової освіти, вона є чисто культурно-освітною установою. Та всеж Виділ розписав був конкурс на низку популярних рефератів, але ніодин реферат на соціяльні теми не наспів.

Вибори.

Згідно з принятою давніше постановою про вибір голови, 6 членів Виділу, заступників виділових і Контр. Комісії в 12 год. голова перериває дискусію і дає слово представникові Комісії-матки селянинові Вислоцькому з Брідщини. Про самі вибори і їх вислід писали ми в 291. числі „Діла“. Тому тепер цього повторювати не будемо. Тут зазначимо лише, що кандидат на голову, висунений тзв. „робітниче-селянськими“ делегатами п. Степан Рудик (редактор „Культури“) зібрав при голосуванні 28 голосів (сама та група твердила, що 61), а кандидати на членів Виділу з тієїж лісти зібрали 46 голосів (автори лісти твердили, що 63). Думаємо, що цікаво буде познайомити ширший загал з кандидатами тієї лівої лісти. Ось вони: на членів Виділу: Вербовий Дмитро, Крайківський П., Пристай Ольга, Соронович Володимир, Лисецький Пил., Костей Василь; на заступників: Павлик Іван, Павлишин Іван, Вовк Михайло, Хаба Іван, Дудикевич Богдан; на членів Контрольної Комісії та їх заступн.: Дуткевич Богдан, Черецький Антін, Дурдель Мих., Михайлів Іван, Калинов Андрій.

В справі виборів забирав слово О. Навроцький, що пропонував ввести до них засаду пропорціональности, а при тім заявив, що його товариші стримуються від голосування над лістою Комісії-матки. Дел. Замощак з Бережан почав промовляти проти запропонованої Комісією-маткою лісти, не забув згадати і про рант, але йому не дали докінчити промови. Слово забирають у тій справі ще п-ні Богачевська і О. Боднарович. Цей останній пропонує приняти в цілости лісту Комісії-матки. Збори приймають внесення д-ра Ривюка про замкнення дискусії в справі виборів. З записаних до слова промовляє ще Наконечний, голова філії „Просвіти“ з Козови. Він полемізує з Замощаком, робить йому деякі конкретні закиди з його діяльности. На те відповідає Замощак, що зложить 100 долярів на „Просвіту“, якщо йому Након. докаже те, що закинув. Голова запропонував мировий суд у цій справі. По тім наступає голосування, вислід якого ми подали.

Дальший хід дискусії.

Дел. Шекерик-Доників з Жабя заявляє, що його серце болить, коли бачить, як одні другим не дають говорити, не позволяють висказувати своїх думок. Але, на його думку, перешкаджати і перебивати почала „права“ сторона. Не можна бесідників перервати, бо що голова то розум. Тут розказав він байку про головки капусти. „Просвіта“ має видавати поступові книжки. Їх нема чого боятись. Завданням „Просвіти“ виховувати селян і робітників на провідників нашого життя по селах. Домагається видання прошури „Рай і Поступ“. Кінчить тим, що „Просвіта“ повинна своєю діяльністю і видавництвами паралізувати вплив теперішньої школи, в якій вчать краковяків та інш. Голова дає деякі пояснення на заміти.

Дел. д-р С. Біляк з Городка каже, що уступаючому Виділові належить признання за те, що не допустив у своїх виданнях до клясової агітації, бо „Просвіта“ є установою понадклясовою, загально-національною, яка має давати національне виховання народові, має своїми засобами організаційними і видавничими причинятися до національної консолідації, а не до клясової диференціяції. „Просвіта“ має годити, обєднувати, а не розєднувати. До ширення клясової та політичної освіти покликані партії, а не культурно освітня національна установа. Тому подяку треба висловити Головному Виділові (оплески), за його національно-консолідуючу працю, а й епископам належить подяка за те, що вони інтересуються освітою народу та доручають священикам освітню працю серед народу. В часі промови д-ра Біляка зривалися що хвилі гучні оплески, що під кінець перейшли в овацію подавляючої більшости збору.

Дел. Богачевська (з Теребовельщини) звертає увагу на освітню працю серед жіноцтва. Подає, що в Теребовельщині є при читальнях 18 жіночих освітніх гуртків, а в одному селі жінка веде навіть читальняний хор.

Дел. Дувірак з Печеніжина каже, що на низах серед селянства нема партій, а є українська маса, якій треба дати освіту. Над нею треба працювати, поглиблювати її національну свідомість. Зокремаж треба звернути пильну увагу на освіту жіноцтва, бо від його освіти та культурного рівня залежить якість нашого молодого покоління. Взиває всіх до консолідації на освітньому полі.

Д-р Ривюк ставить внесення на замкнення дискусії над звітом; дел. Павлишин домагається, щоби дати змогу висловитися „селянсько-робітничим“ делегатам. Д-р Волошин пропонує, щоби на будуче обмежувати дискусію т. зн. промовців, а вияснення чи відповіди на критику давати при кінці.

Внесення на замкнення дискусії принято. До слова зголошених ще понад 20 промовців. З черги промовляє дел. Вербовий про боротьбу на освітньому полі, цитує статтю І. Франка з „Молота“ (з 1876 р.), в якій висунені до „Просвіти“ домагання видавати для селян підручники для практичних знань, книжки, що усвідомлялиб їх про їхнє право як громадян, членів громади, горожан держави і т. д. Закликає звернути очі за Збруч, де нове життя і нові горизонти, радить звідтам брати зразки.

Дел. д-р Загайкевич з Перемишля каже, що „Просвіта“ є в нас одинокою національною фортецею. В школах і довкруги йде денаціоналізація, а „Просвіта“ малаб займатися клясовим освідомлюванням? А деж тоді пішлиб потреби нації, національної культури? Хто стояв би на їх сторожі? Від 60-ти літ „Просвіта“ несла в нарід світло, сіяла проміння знання, будила нарід зі сну і ніколи в її історії не було випадку, щоби просвітній запал охолоджувала якась небудь зимна струя, ніколи ніхто в „Просвіті“ не заводив цензури, ніколи не обмежував знання і нікому його тенденційно не накидував. Лунають кличі про поступову освіту. Алеж це анахронізми, бо „Просвіта“ знання ні не крила ні не обмежувала, але навпаки, все ширила і несла його в найдальші закутини краю. 60 літ вона поширювала національну свідомість і національне єднання і 60 літ стояв у її діяльности на першому місці ідеал нації. Він освічував її шляхи, він поширював її працю на всі ділянки життя. Тому ми склоняємо голову перед цею величанською її працею, від якої вона не може і не сміє ніколи відступити. Якби не освідомлююча і будуюча нац. праця „Просвіти“ не промовлялиб нині навіть теперішні противники національного ідеалу, ті, що звуть себе не знати чому „робітничо-селянськими делегатами“. А величезна вищізна більшість на зборах кого репрезентує, хіба не селян і не робітників. Ми маємо право промовляти в їх імени, а не ті, що чужим богам беруться служити. Тому й надалі нехай нас веде „Просвіта“ не по дорозі клясовій, а понадклясовій, національній, чимраз блище до великого ідеалу нації. Промову перериває саля бурхливими оплесками признання. Далі промовляють: дел. Кузич з Березова Нижного, закидає інтелігенції за мале зінтересування освітою та те, що не дає селянству в тій ділянці проводу; дел. о. П. Карпинський з Теребовельщини говорить про вагу бібліотек по читальнях, закликає до їх організації, бо тільки добре зорганізовані бібліотеки можуть бути запорукою піднесення освіти в народі. Кінець звіту подамо завтра.

Відгуки дня.

Ялинка „Рідної Школи“.

В мою хату ввійшла панночка...

— Явище не таке дуже рідке щоб аж про те писати! — скаже читач. — Отжеж рідке. По перше: я жонатий, по друге: хоровитий, по трете: старий.

Ввійшла панночка і таким милим голосом сказала „добрий вечір“, що я відразу пізнав ціль її приходу. — Або збирає датки, або маю щось написати — шепнув до приятеля.

Панночка привиталась і почала річ з кінця. — Знаєте пане Редактор (чути було велике „Р“), ваші фейлєтони знамениті...

Я притакуючи махнув головою, знаючи думку своєї рідні.

— ...Прошу не думати, що я не щира...

— Алеж ні, я вас розумію...

— ...Ваші фейлєтони кожний дуже радо читає.

Я вдоволено всміхнувся, згадавши про куратора.

— ...Хто возьме до рук „Діло“, то перше читає фейлєтон. Я сама також... От останній ваш фейлєтон „Дещо з Африки“ ...капітальний.

— Цей з 11. листопада?!... Я потім написав ще десять...

— Так, так... Я помилилася... хотіла сказати цей про Америку...

— Зперед місяця.

— Ах! Якіж бо ви... Яка в вас геніяльна память.

Панночка засміялася, я засміявся і в хаті стало відрадніше. Зважавши, що вступна розмова вичерпалась, я запитався.

— Чим вам можу помогти?...

— Я властиво не затим... але остаточно, як вже самі питаєте, то при нагоді...

— Написати фейлєтон!?... — перебив я.

Панночка зробила великі очі.

— А ви звідки це знаєте?

— Бачу! Складок не збираєте, бо не

Д-р ЛУКА ЛУЦІВ.

Чи Кобилянська символістка?

Автори історій літератур мають чимало клопоту із сортуванням поодиноких письменників в своїх книгах. Добре, коли письменник „цілий“ романтик, реаліст чи що, тоді справа легка — якжеж який автор працював у кількох „ізмах“ — то історики підкреслюють в його творчости один, і то не все найважніший напрямок і з тою етикетою ходить письменник і по своїй смерти. Забувають при тім, що письменник протягом кількадесяти літ своєї творчости може бути і реалістом і романтиком і т. д. Ось возьмім Г. Гавптмана. Почавши свою літературну карієру від натуралізму („Ткачі“, „Перед сходом сонця“), працював пізніше як неоромантик, неоклясик і символіст, даючи в кожному напрямку визначні твори. Або хоч би і знаний Кобилянській М. Метерлінк — з ним вона „незвичайно симпатизувала“, „маючи наклін до містики по батькові і бабуні“ (автобіографія) — з іменем якого так нерозлучно вяжеться інтернаціональний змістом символізм і містика, — під вражінням воєнної хуртовини на землях своєї батьківщини написав таку реалістично-шовіністичну драму як „Посадник зі Штіль монду“, наводячи нею жах на своїх міжнародніх приклонників. Бож символізм має „досліджувати єство і значіння життя, та синтетично будувати свій життєвий ідеал, у якому добачує символ вічности“ — тож не місце в ньому на партикулярно-національні болі!

„Талановитою символісткою“ і „першим заступником цього напрямку“ в українському письменстві (другим М. Яцків) вважає Сергій Єфремов Ольгу Кобилянську („Історія...“ том II. ст. 263, 266). І автор „Короткого курсу історії українського письменства“, В Радзикевич, гадає, що **„символізм** є характеристичною прикметою новель Кобилянської зі збірок „Покора“ та „До світа“ (ст. 167). І М. Сріблянський мав свойого часу Кобилянську за **символістку** та ставив її побіч Гамсуна, Ібзена та Метерлінка з чужих та Л. Українки, Стефаника, Філянського і Яцкова зі своїх („Українська Хата“, 1912, ст. 172—3). Та десять літ пізніше виступив той сам критик проти „легенди про символізм у О. Кобилянської“, питаючися: „Хіба „Людина“, „Царівна“, „Ніоба“, „Через кладку“, „За ситуаціями“, „В неділю рано...“ це символістичні твори?“ Досі згода! Алеж дивує нас, коли Сріблянський продовжає, що до „символізму не можна відносити і етюдів і нарисів Кобилянської, бо це в дійсности незрівняна лірика художника, що говорить про свої настрої і почування не поняттями а фарбами. Ці дрібні „Пустині дайте мені“ або „Білі руки“ або „там де звізди пробивались“ — це ліричні пісні, а не символи, „поезія в прозі“ а не проза“ („Нова Україна“, 1922, ч. 1. ст. 30). І тут згода, бо цілий ряд новель і нарисів зі згаданих Радзикевичем збірок (в „Покорі“ 12, а в „До світа“ 14:) видержаний в отім характеристичнім для Кобилянської **ідеалізованім реалізмі**, про який сама письменниця ось як висловлюється: „Все, що робило зі зверхнього життя глибше вражіння, **переробляла моя душа** і я вкладала се на папір“.

І В. Дорошенко говорить про „підсуваний Кобилянській символізм“, не вважаючи на цілість її творчости („Літ. Наук. Вістник“, 1922, май, ст. 71). Бачимо отже, що одні вважають Кобилянську першою представницею символізму, другіж не хочуть бачити ані одробинки того напрямку в її творчости. Непорозуміння, на нашу гадку, походить з того, що не звертається уваги на те, що ми зазначили на початку наших стрічок. Мимо того, що більшість творчости Кобилянської писана в стилі, „який далеко відійшов від стилю реалістично-побутової школи“ і в якім Ол. Дорошкевич бачить багато черт романтизму, то всежтаки між нарисами Кобилянської є символістичні твори. Зразковими вважаємо ми два нариси зі збірки „До світа“, писані 1902 р. „Сліпець“ і „Через море“. Особливо перший, вже своєю назвою пригадує Метерлінкових „Сліпців“. В сценерії „Сліпців“ говориться про „одвічний праліс“ та про „видиму сторону вічности“. Особи: мертвий панотець та 7 сліпців і 6 сліпих жінок. „Сліпець“ Кобилянської, здається нам, в дечому нагадує Шестого сліпця із Метерлінкової драми. Шестий сліпець: „Мені здається, коли сонишно, то я бачу синю смужку під повіками. Я волю виходити в південь; я тоді чую велику ясність **і мої очі силкуються відкритись**“ („Сліпці“, переклад Е. Тимченка, ст. 8—9). І „Сліпець“ Кобилянської заявляє: **„Я силуюся все таки сонце бачити.** Я отвираю очі так широко... так широко... що хоч крапельку... що хоч... хоч еті що хоч миготіння промінач.

задку ніякої книжки, а взагалі під увагу компліменти припускаю...

— Так, справді... Я власне за тим і прийшла. Будьте такі добрі, напишіть про ялинку.

— Про ялинку?!... На це ще час.

— Ні, бо ми даємо ялинку в суботу, 31. грудня на площі Юра.

— На яку ціль?

— На „Рідну Школу"...

Панночка, ставувши раз на своїм грунті, рецитувала певно і без заікнення:

— Отже ж то має бути в четвертій годині пополудні... Ялинка буде на вісім метрів висока, освічена і обвішана...

— Чим? Може мандатами?!...

— Ні, прикрасами, цукорками...

— Шкода. Повісьте кілька мандатів — пів Львова збіжиться.

— ...Крім того буде кіоск „Нової Фортуни", де будуть продаватися цукорки і прикраси на ялинки, а зиск піде на „Рідну Школу".

— Дуже гарно... Чи ще що буде?..

— Так, промова.

Я скочив як попарений.

— Кандидатська?!...

— Ні, принагідна.

— Ну — відітхнув я — маєте щастя. Це відстрашилоб навіть малих дітей. Але ви добре вважайте. Нині лекше знайти кандидата на посла, який не є бесідником, ніж бесідника, який не є кандидатом.

Панночку видно нудили мої слова. Почала крутитися на кріслі і вбрала вже навіть одну рукавичку. Але покрила нетерпеливість усмішкою і солодко запиталася.

— Отже ви годитесь?

— Добре... буду старатись.

Зірвалася швидко з крісла і без зайвих компліментів попрощала мене.

— — — — — — — — — —

А я рішив фейлєтону не писати.

Галактіон Чіпка.

Орґанізаційний рух.

Повітовий Народній Зїзд у Турці.

В дні 27. XII. ц. р. відбувся в Турці в справі соймових виборів Повітовий Народній Зїзд, в якому взяло участь 92 відпоручників 31 громад повіту. Зїздов проводив голова ПНК. д-р М. Кондрат. Про виборчу ситуацію в 52. окрузі реферував Д. Величканович, управитель школи в Комколівці. На внесок о. І. Федевича зїзд заявився одноголосно за лістою УНДО з назвисками: О. Луцький зі Стрия, Д. Величканович з Бібрки і А. Максимович із Дрогобича. Після обговорення виборчої тактики голова закрив зїзд зазивом зодбати про здійснення згаданої ухвали. — *Учасник.*

ЧИ НАГЛІ СУДИ БУДУТЬ СКАСОВАНІ?

Варшава, 29. грудня 1927.

Деякі часописи подали, що наглі суди в Польщі мали бути скасовані від січня 1928. Аг. Вех. подає, що досі невідомо, начеб суди мали бути скасовані 1. січня 1928. В Польщі наглі суди є від 8 літ і за весь той час лише раз оголошено в деяких громадах, що вони істнуватимуть і далі. Закон не передбачує, що щороку треба передбачувати декрет про дальше тревання наглих судів. Доки ці суди не будуть скасовані на основі спец. розпорядку міністра справедливости, доти нема мови про їх скасування.

ВБИВСТВО ІТАЛ. ВІЦЕКОНСУЛЯ В ОДЕСІ.

Москва, 29. грудня 1927.

Московська радіостанція подає з Одеси, що бандити вбили там італійського віцеконсуля Косія. Трупа його найдено в середу на переулку, віддаленому від центру міста. Бандити здерли з нього одяг і повиривали йому золоті корони із зубів. Власти ведуть слідство. Косіо мав 75 літ, був нежонатий і жив самітно.

ВИБОРИ ДО РАЙХСТАГУ.

Берлін, 29. грудня 1927.

„Берл. Тгт." довідується, що на нарадах уряду з представниками союзних країв 16. і 17. січня обговорені будуть теж справи нових виборів до райхстагу та баварського, віртемберського і пруського сойму. Кабінет після повороту всіх міністрів до Берліна займеться устійненням речинця виборів; рішаючий голос у цій справі матиме президент Гінденбург.

ЛЕВ ДОДЕ ЇДЕ ДО РИМУ.

Париж, 29. грудня 1927.

Співробітник „Парі-Міді" відвідав у Брюкселі провідника франц. роялістів Льва Доде, який жиє там після втечі з париської вязниці. Доде сказав, що небаром поїде до Риму, де хоче зачати боротьбу проти політики папи.

ЗАКІНЧЕННЯ ЗЇЗДУ РАБІНІВ.

Львів, 30. грудня 1927.

Третій день нарад зїзду рабінів відбувся знову при зачинених дверях в малій салі посоймового будинку. Журналістів жидів не пустили на салю. Було вже значно менше рабінів, бо багато рабінів відїхало вже вчора зі Львова. Опозиціоністи найшлися так у більшости і зробили сецесію. Зїзд запротестував проти недільного відпочинку. До створення союзу рабінів із цілої Галичини не дійшло. Замкнув зїзд краківський рабін Корніцер, дякуючи воєводі Борковському і ком. Стшелєцькому за гостинність, а поліції зате, що щиро заопікувалася зїздом. Предсідник закінчив зїзд окликом у честь през. Мосціцького і маршалка Пілсудського, а присутні повторили цей оклик.

ДОДАТКИ ДЛЯ ДЕРЖ. УРЯДОВЦІВ.

Варшава, 29. грудня 1927.

Ухвала уряду в справі додатку до платень урядовців за перший квартал 1928. западе ще цього тижня. Виплачуватимуть ці додатки щойно в першій половині січня

НОВИНКИ.

— **„Памяткова Книга Ялинки".** Довідуємося, що при Ялинці на Святоюрській горі в суботу, 31. грудня ц. р. в 4 год. попол. вписуватися будуть до „Памяткової Книги Ялинки" ті учасники й делегати установ, що зложать значніші датки від 10 зол. вгору на ратування „Рідної Школи. Українське громадянство матиме добру нагоду прийти в поміч отсьому нашому Товариству в його дуже скрутному фінансовому положенні. Віримо, що це Свято Ялинки причиниться не тільки до популяризації змагань „Рідної Школи" в українських масах Львова, але й дасть цій преважній всенаціональній установі поважну грошеву підтримку.

— **Нові польські станиці.** В минулу неділю посвячено урочисто великий будинок Сокола II. у Львові при вул. Кентшинського. Будинок, уладжений модерно і з комфортом, має численні більші й менші салі і велику салю на ріжні більші імпрези. — Недавно посвячено теж величавий двоповерховий будинок „Дому Польскєго" в Рогатині при співучасти станиславівського воєводи Моравського, віцекуратора проф. Сосніцького, віцепрезидента Т. Ш. Л. д-ра Прухніцького, полковника Голінського з Бережан і інших польських достойників. „Дом Польскі" в Рогатині здвигнено заходами уряду, Т. Ш. Л. і польської інтелігенції міста й повіту. Площу під цей будинок закупив іще перед війною поміщик Фр. Беспдецький. Дім заінтабульовано на „Товажнство Школи Людовей".

— **Німецька преса в Польщі.** Всіх німецьких часописів у Польщі виходить тепер 103, з того 51 політичних, 12 освітніх і педагогічних, 18 господарсько-економічних і 20 церковно-релігійних. Найбільше газет в німецькій мові виходить у Познані (15), потім ідуть Катовиці (13), Лодзь (13), Більськ (11), Бидгош (8). В кількох інших містах виходить іще по 2—3 нім. газетки, в тому числі й у Львові (2). Як на неційлих 2 міліони німців у Польщі — цифра 108 періодичних видавництв доволі поважна.

— **Спроневірив 60.000 зол.** на школу залізничого скарбу урядовець залізниці Володимир Король, що був досі на посаді в Здолбунові. Цього спроневірення доконав він таким чином, що фальшував від довшого часу службові книжки зал. робітників, вписуючи до них і до виказів сашить фіктивні квоти, які ховав до своєї кишені. Король, 40-літній мущина, що був колись на російській службі, признався до цього спроневірення в цілости. Його очевидно арештовано.

— **Рабінатський суд над редактором.** Львівський жидівський „Морґен" приніс на кілька днів перед зїздом рабінів сенсаційну статтю, в якій подано, що цадик з Бобової Гальдерштам взяв собі за наложницю 15-літню доньку рабіна з Мельца, хоч він іще не розведений зі своєю жінкою. Прихильники цадика, обурені до живого тими компромітуючими ревеляціями, покликали автора статті перед суд рабіна Бравдого. На днях мав відбутися рабінатський суд проти автора інкримінованої статті в „Морґені", одначе він не відбувся, бо авторові не доручено покликання рабіна.

— **„Суха Америка".** Підчас Різдвяних свят майже у всіх містах Спол. Держав відвезли велику скількість осіб до шпиталів і санаторій, затроєних алькоголем. У Ню-Йорку 11 осіб із тих пацієнтів померло, у Пітсбургу 6. У Шікаго вже на Святий Вечір шпиталі були повні від пияків, що дірвались контрабандного алькоголю.

— **Смерть славного психіятра Бехтерева.** З Москви повідомляють, що там помер на аневризм серця психіятр світової слави, проф. Володимир Бехтерев, проживши 70 літ. Згідно з бажанням померлого його мозок перейде до Інституту для дослідів над мозком у Ленінграді. Стверджено, що мозок Бехтерева важить ок. 1750 грамів (середня вага: 1400 гр.). Проф. Володимир Бехтерев, один з найвизначніших психоневрольогів світу, обняв свою катедру в 1893 р. в Петрограді. Після революції 1905 р. отворив у Петрограді власний науковий психо-неврольогічний інститут. Є автором численних праць з ділянки психіятрії, анатомії мозку, фізіольогії і патольогії нервової системи; його покликували нераз на судового експерта. Брав теж живу участь в політичнім житті російської інтелігенції перед революцією 1917 року.

— **Також лавреат.** У Сіднею зорганізували оригінальний конкурс: найпоганішого мущину Австралії. Першу нагороду дістав фільмовий актор Дойль. У конкурсі, як кандидати на цей титул брали участь чемпіон у крікеті Грегори і міністр війни Хюз.

— **Нарушена слава Архімеда.** Ленінградські вчені, члени Академії Наук, Тураєв і Струве, обіцюють видати друком староєгипетський папірус, відкритий ними, що має відобрати частину слави Архімедові. Із цього папірусу стане ясно, що вже в 1800 р. перед Хр. єгиптяне розвязали проблєму обєму поверхні кола та обєму кулі. Досі гадали, що ця розвязка стала відома аж у III-ім в. перед Хр. завдяки першому Архімедові. Греки ломали собі довго голову над цими проблємами. Виходить, що старинні єгиптяне знали неодну тайну, над якою людство працювало довгі століття.

— **Є ще чудаки на світі.** З англійської преси довідується світ про одного щасливого добродія, який не знає, що таке мешканева криза. Льорд Воолі полає ле...

Подяка.

Страшна, неумолима смерть перетяла нитку життя в молодім віці нашого найдорожшого, найлюбшого **Мужа, Батька, Брата, Зятя і Шваґра бл. п. Григорія Кичука**, професора і управителя української державної гімназії в Станиславові. Важким, невисказаним горем прибиті, не в силі всім особисто подякувати, складаємо отсею дорогою щиру подяку всім тим, котрі в тій тяжкій хвилі поспішили нам з поміччю і порадою, а іменно: ВП. Панні Брат, ВП Докторам Яновичеві і Воєвідні, ВП. Професорам: Д-рові Срібному, Гринакові, Малецькому, Бойцунові, Д-рові Никифоракові і Всеч. О. Д-рові Фіголеві, що в першій хвилі поспішили з поміччю і ратунком Небіщикові. Щиро дякуємо Всеч. ОО. Д-рові Фіголеві і Тимкову за відправлення панахиди в домі Померлого. Сердечно дякуємо Всеч. Отцям. о. Кан. Д-рові Лятишевському, о. Кан. Стекові, о. Д-рові Литвиновичеві, о. Лущикові, пароховi Надвірної, о. Д-рові Фіголеві, о. Погорецькому, о. Горнятковичеві, о. Тимкові, о. Терешкунові, о. Вальницькому, о. Паньчишинові, о. Дуткевичеві, о. Порайкові і о. Чубському, катехитові лат. обр. за провід у похоронах. Зокрема дякуємо ВП. Проф. Бойцунові за прощальні слова перед домом, о. Д-рові Фіголеві за теплі прощальні слова над гробом, представникові гімназ. молоді уч. VIII. кл. Омел. Тарнавському, що іменем молоді із щирим жалем прощав свойого Професора і Директора. Щиро дякуємо представникам Кураторії ВП. Радникові Д-рові К. Сосніцькому і ВП. Радникові Горватові, що не пожалували труду і прибули з щирими словами розради та взяли участь в сумнім обряді. Дякуємо сердечно ВП. Радникові Д-рові М. Сабатові, що через ВП. професора С. Лещія передав щирі слова співчуття і вінок, ВП. проф. Терлецькому, голові Учит. Громади у Львові за слова співчуття і участь в похоронах. Найсердечніше дякуємо всім, котрі в першій хвилі прийшли нам з поміччю і не опускали нас ні на хвилину в так страшно важкім горю, а іменно: Вп. Панству: Павлюхам, Клапоущакам, Кисілевським, Ліськевичам, Чайківським, Ковальським, Никифоракам, Осипам Левицьким, Джерджам, Д-зам Ярославам Левицьким зі Львова, Найманам, Каганам, Вп. Паням: Костецькій, Фляковській, Врублевській, Вп. Панам: проф. Смолинському, Іванському, Ростинському, Д-рові Копистянському, Голєабйовському, О. Коновальцеві, Шевчукові і В. Синцові з Надвірної. Найсердечніше дякуємо і безмірно вдячні остаємо Вп. Учительському Зборові Української Державної Гімназії за уладження так величавих похоронів. Представникам всіх Товариств і Установ, що зложили співчуття і вінці та взяли участь в похоронах. Вп. Учительському Зборові гімназії Е. Оржешкової і Вп. Учительським Зборам жіночої гімназії УПТ., жіночого Семинаря СС. Василіянок і Вп. Учит. Зборам всіх інших місцевих гімназій за участь в сумнім обряді. Дякуємо Пластовому Уладові при українській гімназії за удержування почесної сторожі при тлінних останках при домовині вдома і підчас похоронного походу. Щиро дякуємо хорам „Боян" і гімназії, що під проводом Вп. проф. Смолинського чудовим співом причинилися до звеличання памяти Покійника. Дякуємо Молоді української і інших гімназій за участь і так численні вінці. Дякуємо дуже Вп. Панам проф. Товаришам найдорожшого Покійника, котрі на своїх раменах несли домовину з хати і ученикам, котрі несли свого професора на цвинтарі. Вкінці дуже дякуємо всім, котрі нас потішали в тім так страшнім невисказанім горю устно, чи письменно і взяли участь в похоронах без ріжниці віроісповідання і нації. Ще раз кажемо „Спасибіг". Страшним горем прибиті: *Антоніна жена, Ромцьо і Івась сини, о. Матвій брат, О. Макарій і Марія Кричевські тесті, Д-р М. і Я. Кричовські, С. і Е. Яськевичі, О. і Г. Вербовиці швагри.*

Станиславів, в грудні 1927.

ка святого сонця побачу — і ні" (ст. 115).

Скаже хтось, що це звичайнісінька реалістична картина; та кінець нарису промовляє проти того, авторка хотіла щось глибшого сказати, бо, звертаючися до товаришів, заявляє її сліпець: „І добре мені з тим, товариші мої, що я вас, — слухайте — ніколи, ніколи в життю видіти не буду. Сонцю лиш мої очі незадатні, але ви, товариші мої — ви ані душі моїй, ані очам моїм правдою не світили" (116).

„І дві білі меви, менша — вона і більша — він", які обоє, вона за ним, „мусять перелетіти море" — подумані авторкою як символи („Через море") нашого життєвого змагання, щоби долетіти до „своєї скали", на вершині якої бачить, що се „скала смерти". Та і тут авторка „Царівни" і „Через кладку" не забула підчеркнути оту гордість „її"*), яка нагадує Наталку Веркович та Маню Обринську.

Отже є в Кобилянської символістичні нариси, та не можна нашу письменницю беззастережно вважати отаманшею символізму, бо напрям цей не є ані в десятій частині її творчости. Не є Кобилянська і „чистою реалісткою", як про це писала „Українська Хата": „Ні, тут такий **реалізм**, що ледви одріжняєш, що цеж така книга, твір, а не шмат життя освітлений промінням допитливого і проникливого артизму" (1913, ст. 613). Вже „Царівна", писав О. Грицай, тільки до половини дійсність, артистичне уподоблення, решта се записник модерної мрійниці-самотниці. Такі самі і її пізніші товаришки. Не забуваймо, що Кобилянська творила в часах европейської реакції проти натуралізму, коли „модерними" були: новоклясицизм і новоромантизм та символістичний містицизм, та що вона виховувалася головно на европейському письменстві (Ніцше, Ібзен, Якобзен, Метерлінк)**) тож і її твори не могли бути діяметрально противними до сучасних літературних напрямків.

*) Якщо вірно розуміємо, Ол. Дорошкевич заявляє, що „символіка деяких новельок Кобилянської не легко дається розуміти".

**) Автор цих стрічок виготовив розвідку про відношення Кобилянської до Ніцшого, де на основі аналізи творів буковинської письменниці старається пояснити рівнож протилежні думки критики на цю тему.

відома, що віднаймає до винайму своїх 90 мешкань у Льондоні. По 60 мешкань, які випаймає як домовласник, в ті, в яких сам досі мешкав, чи хотів мешкати. Льорд Босні продовжував ідею другого чудака льорда Берісфорда, що померши лишив у Льондоні 40 чудово вдаджених апартаментів. Їх думка була така: тільки тоді, коли чоловік має безліч власних мешкань у місті, може сховатись перед світом, ріднею та знайомими. Босні мав окремого довіреного льокая, який вишукував йому найкращі вільні мешкання і поручав їх своєму панові. Дійшло до того, що льорд сам не знав адрес усіх своїх мешкань. Зате тішився, що приятелі чи рідня не могли його найти і він міг користати донолі із самотности. Врешті скінчилось тим, що льорд розчарувався до свого способу втікати від людей. Коли він брав часопис до рук, вичитував там, що його рідня прилюдно прохає його подати свою адресу, щоби могла йому щось дуже важного сказати. Є ще чудаки на світі!

— Шубертівські свята. У 1928 р. Відень організує велике свято в честь Шуберта. Воно трівдтиме кілька місяців. Сподіються, що приїде туди 90.000 співаків із усього світа; 20.000 приїде із Саксонії, 12.000 із Баварії, 8.000 із Чехословаччини, 8.000 із Америки. Цікаво, чи і наш співучий нарід вишле туди яку кількість добрих голосів. Читаємо в німецькій пресі, що навіть група африканських звеличників Шуберта візьме участь у святі.

— Цікавий мистецький процес. Черниці паризького манастиря Урсулінок мають великий клопіт. Проти них почав процес за відшкодування один із найвизначніших (і найдорощих) сучасних франц. малярів Ван Донген. Черниці замовили в нього великий образ на одну стіну манастиря, на тему „Свято в Кані Галилейській". Коли маляр привіз готовий образ, черниці аж охнули: на образі були мущини та жінки в модерних тоалетах, і ясно — сильно декольтовані. Манастир образу не прийняв. Маляр заявляє, що при замовленню ніхто не робив ніяких застережень, як образ має виглядати. Знавці мистецтва рішать на суді, чи вільно Ван Донгенові не рахуватись з поглядами тих, від яких він дістав замовлення.

— Боротьба з комірником. Хто в світі схоче візьме собі приклад із такого сміливого комірника, про якого нюйорська преса повідомляє ось-що: на „Парк Авеню", аристократичній дільниці мешкає в готелі-домі у численних кімнатах сапітан Грагам Мільс. Він дістає місячно 6750 дол. від своєї жінки, доньки власника іншого великого готелю, за те, що з нею розвівся. Видко, чоловік не дуже вибагливий. Тої думки був і власник його хати, який прохав його найти собі інше помешкання. Мільс не згодився. Коли він виїхав на кілька днів, господар зачинив його мешкання. Тоді Мільс виліз, мов вломник, по фасаді дому на свій бальков і почав мешкати. Господар повідомив його, що від цієї хвилини, він перериває йому всяку комунікацію із світом. Телефон зупинився, центральне огрівання теж; ніодна особа, що йшла до Мільса, не дійшла; Мільс сам не міг вийти з мешкання. Єдиним, що мав право його бачити не був його адвокат, який щодня мусів приносити йому їсти і вісти із світа. Облога Мільса трівала два тижні. За той час сміливий капітан був власним льокаєм, кухаркою і рештою. Після двох тижнів господар не пустив і його адвоката. Мільс сам знову видержав 17 днів. Аж тоді вивісив сорочку на вікні, на знак перемиря. Господар відкликув переговори. Мільс мусів випровадитись, але позвав господаря в суд, за відшкодування на 250.000 дол. „за нарушення його доброї слави". Так виглядає в Америці боротьба за мешкання! не то, що в нас!

— Світова всячина. Американський суд признав, що одно заліznиче товариство має заплатити Росії як державі 994.104 дол. за шкоду спричинену в 1916 р. у нюйорській пристані, де згинуло воєнне знаряддя; а тому, що Росія винна Злученим Державам гроші то цю суму передадуть на рахунок до америк. скарбу. — Наслідком морозів і криг на Рейні кораблі вупинились. — Один із найбільших англ. денників „Дейлі Телеграф" переходить від 9-го січня на власність іншого підприємства. — Офіціяльна статистика каже, що англ. уряд видав за 9 літ на підмоги безробітним більш 15 міліардів зол. — На англ. морі на кораблі „Ремірмон" вибух котел, наслідком бурі; трьох моряків убитих. — Японський комендант корабля „Іттеу" зробив собі гаракірі, почуваючи відповідальність за його катастрофу. — У Шанхаю помер найвищий, як кажуть, чоловік у світі Чанг-Лі-Янг, що мав 2 м. 50 цм. — Нім. капітан Кірхайс вертається після двохлітньої мандрівки довкола світа на своїм вітрильнику. — Вдовиця по Ріхарді Вагнері святкувала 90-ліття своїх уродин у Байрейті. — Нім. канцлер Маркс святкував цими днями 1000-денну свою владу на цьому становищі.

Дня 31. грудня ц. р.

на площі св. Юра відбудеться Ялинка „Рідної Школи". В спеціяльнім кіоску будуть продаватися прикраси і солодощі „Фортуни Нової". Нехай усі купують їх там, бо часть зиску призначена на Рідну Школу".

Театри.

„Коопер. Український Театр" під дирекцією Ів. Стадника (вул. Шашкевича). Перерва.

Міський великий театр:
30-го „Паганіні".
Початок 7·30 вечером.

Міський „Театр Новин":
30-го „Незвичайний сеанс".
Початок 7·30 вечером.

Кіна.

„Палас": „Перла гарему".
„Лев": „Моя жінка — твоя жінка".
„Апольо": „Циганський барон".
„Фатаморгана": „Скомпромітована коходиня".

З життя наших установ.

Кружок „Рідної Школи" ім. Т. Шевченка в Стрийській дільниці у Львові.

Неділя 11-го грудня н. р. лишиться на довго в памяти свідомого українського громадянства Стрийської дільниці у Львові. В цей день посвячено прапор хлопячої школи ім. Т. Шевченка та уладжено в звязку з тим шкільне свято для родичів і запрошених гостей. Точно в год. 11.30 доконав акту посвячення в церкві СС. Василіянок при вул. Зиблікевича о. Горчинський. При цій нагоді виголосив він до зібраної дітвори високо патріотичну промову з взивом, щоб вона ніколи, ні тепер, ні пізніше ставуючи повнісними для української нації громадянами, не сплямила прапора, тільки держала його просто, гордо й високо, не схиляючи. Сам прапор, дар Старшини Кружка для учнів школи, має по одній стороні образ Шевченка, якого імя школа носить, по другій образ св. Юрія, патрона школи. Оба образи мальовані артистом-малярем Манастирським.

Пополудні того самого дня в 17-ій год. виповнилася простора саля „Академічного Дому" при вул. Супінського по береги. Тим разом прибуло на шкільне свято богато публики також з інтелігентних кол українського громадянства Стрийської дільниці. По святочній передачі прапора, прикрашеного прегарними блакитними лентами з жовтим написом, в руки дітвори та промовах управителя школи п. Шведи і голови Кружка п. Ігната, відбулось торжество вбивання цвяхів у держак прапора. Відтак слідувала концертова часть зі співами, деклямаціями і грою на цитрі. По концерті мала дітвора богато несподіванок у фантовій льотерії, а старші добірний буфет.

Свято вийшло гарно завдяки невсипучій праці пань учительок і запрошених до цього громадянок і дало гарний дохід на докінчення будинку хлопячої школи. На цю саму ціль приготовляє Старшина Кружка в Різдвяні Свята льокальну збірку по українських громадянах Стрийської дільниці і сподіється, що й цим разом вони не поскуплять жертв на таку благородну ціль.

А. Л.

Відозви й комунікати.

Під увагу інвалідам, що не були при перегляді.

По закінченню перегляду інвалідів УГА, зарядженого нашим Товариством, приїздять щодня до Львова інваліди, які з ріжних причин не могли бути при перегляді. Звертаємо увагу, що такі поїздки безцільні та що Товариство не може скликувати комісії для кожного інваліда окремо. Всі інваліди, що спізнилися до перегляду, повинні пересилати оголошення на письмі до нашої канцелярії і чекати дальшого зарядження. Товариство не буде на будуче нікому звертати коштів дороги.

В справі Т-ва „Український Фонд воєнних вдовиць і сиріт".

На численні подання і запити вдів і сиріт по членах Української Галицької Армії повідомляємо: У Львові істнує окреме Товариство „Український Фонд воєнних вдовиць і сиріт". Головою того Товариства є проф. Кирило Студинський. Не зважаючи на особисті й письменні інтервенції нашого Товариства в справі уруховлення цього Товариства, ми не дістали навіть відповіди в тій справі. Тому в справах допомоги радимо звертатися на адресу голови Т-ва „Український Фонд воєнних вдовиць і сиріт" проф. К. Студинського, Львів, вул. Чарнецького ч. 26.

Ялинка для українських інвалідів.

Був гарний звичай у часі війни, що вояkам на фронті та в шпиталях посилано дарунки на Різдво, ялинку — символ іншого світу, світу примирення і доброї волі між людьми. Для української нації час миру не настав, а важкі наслідки наших позгач і неволі тяготіють на народньому організмі. Вони лягли примарою на інвалідах нашої національної Армії. Позбавлені фізичних і моральних сил до життєвої боротьби, без повних прав громадянина, цьковані чужими, дуже часто незрозумілі своїми, коротають вони свій вік у невідрадному горю. Наш загал бачить у них зломаних калік, та не вміє добачити в них носіїв великої ідеї, глибокої посвяти та героїзму.

Ми хочемо запініціювати обнову згаданого звичаю розсилання ялинки, цим разом для українських інвалідів. Сподіваємося, що наша думка знайде відгук серед українського громадянства. Осолодім гіркі години життя інвалідів Української Галицької Армії! Даймо їм доказ теплого відношення та зрозуміння, щоб вони відчули нерозривний вузол, який вяже нас усіх з ними, щоб почувалися хоч у Свят-вечір людьми, а не опущеними, нікому непотрібними каліками. Подумаймо, скільки інвалідів по наших селах і містах безнадійно змагаються зі злиднями! З якою вдячністю стрінуть вони пакуночок, що принесе їм ялинку!

Просимо всіх, хто має спромогу дати різдвяний дарунок нашим інвалідам, подати нашій канцелярії (Львів, Руська 2, II) свої адреси, а ми перешлемо адресу інваліда, на яку хто має вислати [illegible].

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО КРАЄВОГО Т-ВА ОПІКИ НАД ІНВАЛІДАМИ У ЛЬВОВІ:

Д. Паліїв. заст. голови. — **Т. М[illegible]**, секретар.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. І. пов. на щадничу книжечку ч. 7910.

ОПОВІСТКИ.

Продовження Загальних Зборів філії Учительської Громади у Львові відбудеться в домівці „Власної Помочи" при вул. Корняктів ч. 1, II. поверх, 29. грудня в год. 7. вечером.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.